

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové - pobočka v Pardubicích rozhodl samosoudcem JUDr. Janem Dvořákem ve věci

žalobce: **M. B.**, státní příslušnost Ukrajina
zastoupen advokátem Mgr. Pavlem Čížinským
sídlem Baranova 1026/33, Praha 3

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra ČR**
Odbor azylové a migrační politiky
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

v řízení o žalobě proti rozhodnutí Ministerstva vnitra České republiky ze dne 5. 1. 2021,
č.j. OAM-276/ZA-P07-K01-2020,

takto:

- I. Rozhodnutí Ministerstva vnitra České republiky ze dne 5. 1. 2021, č. j. OAM-276/ZA-P07-K01-2020, se pro vady řízení **ruší a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.**
- II. Žalovaný je povinen žalobci nahradit náklady řízení ve výši 6 800 Kč k rukám právního zástupce Mgr. Pavla Čížinského, a to do 3 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

1. Žalobce se včas podanou žalobou domáhal přezkumu v záhlaví tohoto rozsudku označeného rozhodnutí, kterým nebyla žalobci udělena mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a ani § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). Svou žalobu odůvodnil následujícím způsobem.
2. Žalobce v úvodu žaloby uvedl, že pociťuje odůvodněný strach z pronásledování z důvodu národnosti a příslušnosti k určité sociální skupině, jeho rodině, když rodiče čelili v zemi původu útokům ze strany paramilitárních skupin, přičemž žalobcovu žádost je potřeba posuzovat ve vztahu k žádostem jeho rodičů, když strach z pronásledování nemusí být dle judikatury nezbytně založen výlučně na vlastní zkušenosti (viz např. rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 12. 11. 2019, č.j. 30 Az 37/2018 - 73). Dále žalobce uvedl, že vzhledem ke skutečnosti, že je ruské národnosti, je nízkého věku a na území Ukrajiny probíhá ozbrojený konflikt, panuje zde obava z vážné újmy při návratu do země původu. Žalobce při návratu na Ukrajinu bude v postavení trojnásobné menšiny, jelikož je z ruský mluvící menšiny, ruské národnosti a hlásí se k pravoslavné církvi s moskevským patriarchou, přičemž žalobce marně v azylovém řízení odkazoval na zdroje popisující špatné zacházení s menšinami na Ukrajině.
3. Dle žalobce je rozhodnutí žalovaného nepřezkoumatelné, jelikož žalovaný si vystačil se závěrem, že Ukrajina je bezpečnou zemí původu, přičemž vycházel ze zprávy Hodnocení Ukrajiny jako bezpečné země původu, ale už nijak žalovaný nehodnotil specifika žalobcova případu. Žalovaný nehodnotil problém neregistrovaných zbraní, které jsou užívány ke kriminální činnosti, ani činnost paramilitárních skupin. Žalovaný nijak nehodnotil dopad konfliktu na Ukrajině a pandemické situace na osobu žalobcova věku, tedy na dítě.
4. Závěrem žaloby žalobce poukazuje na rozpor rozhodnutí s mezinárodními závazky, konkrétně se závazky o ochraně práv a zájmu dítěte. Povinnost přihlídnout k nejlepšímu zájmu dítěte dle žalobce vyplývá z čl. 3 Úmluvy o právech dítěte, podle kterého by primárním hlediskem při jakékoli činnosti orgánů veřejné moci týkající se dětí měl být nejlepší zájem dítěte, jak vyplývá např. z rozsudku velkého senátu Evropského soudu pro lidská práva („ESLP“) ze dne 6. července 2010, Neulinger a Shuruk proti Švýcarsku, stížnost č. 41615/07, bod 135. Stejný závěr pak vychází z článku 24 Charty základních práv Evropské unie, tedy že *„děti mají právo na ochranu a péči nezbytnou pro jejich zdraví vývoj“* a *„veškeré jednání týkající se dětí, ať již ze strany veřejné nebo soukromé instituce, musí být vedeno v první řadě se zřetelem k vyššímu zájmu dítěte.“* Posouzena také nebyla otázka možnosti udělení doplňkové ochrany z důvodu nejistoty ohledně dalšího vývoje bezpečnostní situace na Ukrajině. V této nejisté situaci by tak byl návrat žalobce na Ukrajinu v rozporu s mezinárodními závazky ČR.
5. Na základě všeho výše uvedeného žalobce navrhl, aby soud žalované rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Pro případ úspěchu ve věci žalobce uplatnil nárok na náhradu nákladů řízení.

6. Žalovaný ve svém vyjádření setrval na skutkových a právních závěrech obsažených v žalovaném rozhodnutí a navrhl, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.
7. Na tomto místě je potřeba připomenout specifika a historii azylových řízení, které proběhly v minulosti a mohou mít faktický dopad na zde projednávanou věc. Žalobce je osobou velmi nízkého věku, v době rozhodování žalovaného nedovršil žalobce ani první rok života. Je tedy bez pochyby, že žalobce je osobou závislou na své rodině, rodičích V. B., nar. X, a Y. B., nar. X. Žalobce se narodil svým rodičům již na území ČR, tedy až po odchodu jeho rodiny z Ukrajiny. Oba rodiče žalobce podali žádost o udělení mezinárodní ochrany v ČR, současně podali žádost také za své druhé dvě děti Y. a P. B. V nadsázce řečeno, jednalo se o podání rodinné žádosti o udělení mezinárodní ochrany, přičemž důvody takové žádosti byly u všech členů rodiny totožné. Poprvé o žádostech rodiny B. žalovaný rozhodl dne 19. 10. 2015, č.j. OAM-385/ZA-ZA05-K07-2015 (otec žalobce) a č. j. OAM-382/ZA-ZA05-K07-2015 (matka a sourozenci žalobce), tak, že mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a ani § 14b zákona o azylu se ani v jednom případě neuděluje. Stejně tomu bylo i po zrušení citovaných rozhodnutí Nejvyšším správním soudem (rozhodnutí ze dne 31. 5. 2017, č. j. 5 Azs 62/2016-87), kdy o žádostech rodiny B. rozhodoval žalovaný v pořadí po druhé, konkrétně jde o rozhodnutí ze dne 10. 12. 2018, č. j. OAM-385/ZA-ZA05-K07-R2-2015 (otec žalobce) a č. j. OAM-382/ZA-ZA05-K07-R2-2015 (matka a sourozenci žalobce). Obě, v pořadí druhá rozhodnutí žalovaného tedy opět posuzoval v rozhodnutích o kasačních stížnostech Nejvyšší správní soud (jednalo se o kasační stížnosti proti rozhodnutí zdejšího soudu ze dne 12. 11. 2019, č. j. 36 Az 1/2019 – 56 a č. j. 36 Az 2/2019 – 59), který obě rozhodnutí zdejšího soudu, včetně rozhodnutí žalovaného, svými rozhodnutími ze dne 8. 2. 2021, č. j. 5 Azs 454/2019 - 38 a č. j. 5 Azs 455/ 2019- 44, opětovně zrušil a věc vrátil žalovanému k novému posouzení. Jediným důvodem, pro který nebylo v těchto řízeních rozhodováno též o žádosti žalobce, je ta skutečnost, že žalobce v době zahájení azylového řízení s ostatními členy jeho rodiny ještě nebyl narozen. Nicméně ze všech skutečností (úzké rodinné vazby, společný důvod pro odchod z Ukrajiny atd...) je nepochybné, že nejnovější závěry Nejvyššího správního soudu obsažené v rozhodnutích ze dne 8. 2. 2021, č. j. 5 Azs 454/2019 - 38 a č.j. 455/ 2019- 44, je nutno aplikovat i pro zde projednávanou věc.
8. Správnost těchto závěrů o propojenosti azylových řízení rodinných příslušníků potvrzuje i judikatura správních soudů, kdy lze citovat např. Nejvyšší správní soud, který v rozsudku ze dne 21. 5. 2008, č. j. 3 Azs 24/2008 – 73, *vyslovil: „Nejvyšší správní soud si je vědom toho, že k žádostem nezletilých žadatelů o mezinárodní ochranu je třeba přistupovat vždy nanejvýš individuálně, neboť spektrum rodinných situací, které mohou nastat, je velmi pestré. Lze si jistě představit případy, kdy důvody udělení mezinárodní ochrany budou svědčit pouze jednomu z rodičů (např. v zemi původu politicky se profilujícímu), nikoli však již ostatním členům rodiny, nebo naopak pouze dítěti či dětem (např. pro odlišnou barvu pleti), nikoli však již některému z jejich rodičů. Zásadně však platí, že nezletilé děti sledují osud svých rodičů...“* Tento závěr je aplikovatelný i ve zde projednávaném případě, kdy žádost o udělení mezinárodní ochrany žalobce nelze jakkoliv oddělit od žádosti jeho rodičů.
9. Nejvyšší správní soud při svém posledním rozhodování o azylové situaci rodinných příslušníků žalobce, konkrétně o stěžejním azylovém důvodu, tj. pronásledování a hrozící újma ze strany paramilitárních skupin vůči etniku Rusů a ruskojazyčnému obyvatelstvu, dospěl k závěru, že „[j]akkoli z odůvodnění rozhodnutí žalovaného lze usuzovat na závěr, že

původci pronásledování/vážné újmy, na které stěžovatel poukazoval, tj. ozbrojené neoznačené skupiny, žalovaný považoval toliko za soukromé osoby, Nejvyšší správní soud není (na základě informací shromážděných v aktualizovaných zprávách o zemi původu stěžovatele, které žalovaný toliko částečně a do určité míry selektivně promítl do odůvodnění svého rozhodnutí) dosud přesvědčen o tom, že takový závěr má v těchto informacích podporu, zvláště pokud se žalovaný nepokusil získat přesné (adresné) informace pojednávající o sporných otázkách, které měly být v návaznosti na první zrušující rozsudek v této věci zodpovězeny. Žalovaný je tedy povinen v dalším řízení takové informace shromáždit a dostatečně odůvodnit přijatý závěr, přičemž zůstane-li stejný (tj. že se ozbrojené skupiny lze považovat pouze za soukromé osoby), je žalovaný povinen zabývat se otázkou účinné státní ochrany stěžovatele před pronásledováním či vážnou újmou ze strany jejich nestátních původců, což dosud neučinil.“ Krajský soud tak přezkoumal rozhodnutí žalovaného v tom světle, zda žalované rozhodnutí obsahuje dostatečně adresné informace a posouzení otázky, zda lze ozbrojené skupiny považovat pouze za soukromé osoby a zda je dostatečně posouzena otázka účinné státní ochrany žalobce před pronásledováním či vážnou újmou ze strany jejich nestátních původců, přičemž krajský soud dospěl k závěru, že takové dostatečné posouzení žalované rozhodnutí neobsahuje.

10. Žalovaný při svém rozhodování o žádosti žalobce vycházel z výpovědi jeho zákonného zástupce, jím doložených materiálů, rozhodnutí vydaných ve věci mezinárodní ochrany v případě matky nezletilého pod č. j. OAM-382/ZA-ZA05-K07-R2-2015 a otce nezletilého pod č. j. OAM-385/ZA-ZA05-K07-R2-2015 a dále z informací, které shromáždil v průběhu správního řízení ohledně politické a bezpečnostní situace a stavu dodržování lidských práv na Ukrajině. Konkrétně vycházel z Informací MZV ČR, č. j. 107918- 6/2019-LPTP ze dne 9. dubna 2019, č. j. 131227-6/2019-LPTP ze dne 15. srpna 2019 a č. j. 143061- 6/2019-LPTP ze dne 7. února 2020, Informace OAMP, 25. dubna 2020, Ukrajina - Situace v zemi, Informace OAMP, 17. června 2019, Ukrajina – Náboženská svoboda a z Hodnocení Ukrajiny jako bezpečné země původu, Stav: srpen 2020. Veškeré uvedené informace jsou součástí spisového materiálu k žádosti jmenovaného o udělení mezinárodní ochrany.
11. Z výše uvedených rozhodnutí a zpráv o situaci na Ukrajině dospěl žalovaný k závěru, že za situace, kdy zákonný zástupce nezletilého tvrdí, že o mezinárodní ochranu jménem svého novorozeného syna žádá ze stejných důvodů, jako dříve žádali ostatní členové rodiny nezletilého, stěží lze v případě nezletilého dojít k odlišnému závěru co se týče udělení resp. neudělení mu mezinárodní ochrany, nežli tomu bylo v případě jeho rodičů, a to zvláště za situace, kdy nezletilý ve své vlasti nikdy nepobýval a jeho zákonný zástupce obavy z návratu nezletilého do vlasti opírá o tvrzené potíže, kterým byla rodina nezletilého na Ukrajině před svým odjezdem ze země vystavena, a „*správní orgán tak plně odkazuje na předmětná rozhodnutí rodičů nezletilého, jejichž závěry lze jednoznačně vztáhnout rovněž i na jeho osobu.*“ Žalovaný tak při rozhodování o žádosti žalobce vycházel ze stejných závěrů, které učinil v řízení s ostatními členy rodiny žalobce a dle kterých ze zpráv o situaci na Ukrajině nelze učinit závěr, že by žalobcova rodina mohla být na Ukrajině pronásledována z důvodu příslušnosti k ruské a ruskojazyčné menšině, a v podrobnostech dokonce odkázal na skutečnosti a závěry obsažené v rozhodnutích o žádostech zbylých členů rodiny. Nicméně tyto závěry žalovaného neobstojí, a to právě z důvodu existence rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 2. 2021, č. j. 5 Azs 454/2019 - 38 a č. j. 455/ 2019- 44,

kterými byly rozhodnutí žalovaného o žádosti rodinných příslušníků žalobce zrušeny pro nedostatečně zjištěný skutkový stav (závěry citované viz výše).

12. Ve zde projednávané věci žalovaný vycházel z povahově stejných informací o zemi původu, které již byly Nejvyšším správním soudem vyhodnoceny jako nedostatečně adresné. Žalovanému nelze vyčíst, že by se situací etnické skupiny žalobce nezabýval, jelikož se žalovaný ve svém rozhodnutí otázkou ruské a ruskojazyčné menšiny zabýval, stejně tak jako efektivitu při vyšetřování trestných činů a přestupků v zemi původu. Nicméně krajský soud vnímá jako stěžejní, že, jak správně uvádí též žalovaný, žalobce vzhledem ke svému věku nemohl osobně pociťovat pronásledování z důvodu etnické příslušnosti a udělení mezinárodní ochrany z uvedeného důvodu je tak úzce spojeno s obavami z pronásledování jeho rodičů, a bylo tedy na místě vyvinout snahu získat přesnější adresné informace, na základě kterých lze přijmout a dostatečně odůvodnit přijatý závěr ohledně možnosti/nemožnosti reálného pronásledování ze strany paramilitárních skupin vůči rodině žalobce. Za situace, kdy byla rozhodnutí o mezinárodní ochraně rodičů žalobce, o která se žalovaný opírá i ve zde projednávaném případě, zrušena pro nedostatečně zjištěný skutkový stav a bude o nich žalovaným rozhodováno znovu, tak nelze jinak než konstatovat, že i v případě žalobce je na místě doplnit skutková zjištění o adresné informace, vztahující se k tvrzenému pronásledování žalobcovi rodiny z důvodu příslušnosti k uváděné menšině.
13. Krajský soud tak uzavírá, že aby mohlo být o žádosti žalobce náležitě rozhodnuto, bude potřeba nejdříve doplnit dostatečně adresné informace k náležitému posouzení ohledně azylových tvrzení rodičů žalobce, přičemž následně se budou moct tyto závěry vztáhnout i na situaci žalobce.
14. Jelikož krajský soud shledal pochybení žalovaného již v posouzení primárního důvodu, pro který žalobce žádal o udělení mezinárodní ochrany, má krajský soud za nadbytečné se hlouběji zabývat dalšími žalobními body. Nicméně krajský soud se alespoň obecně vyjádří k dalším tvrzením žalobce, kterými se také již zabýval Nejvyšší správní soud při rozhodování o situaci rodinných příslušníků žalobce.
15. Nejvyšší správní soud se ve svém rozhodnutí č. j. 5 Azs 455/2019 – 44 vyjádřil k otázce možného porušení Úmluvy o právech dítěte, jak namítá též žalobce, přičemž dospěl k závěru, že *„nelze však již dospět k závěru, že by samotné zamítnutí žádosti stěžovatelů o mezinárodní ochranu, za situace, kdy žádosti ostatních členů rodiny byly rovněž zamítnuty, mohlo představovat porušení práv dle Úmluvy o právech dítěte. Ze samotného návratu celé rodiny stěžovatelů do země původu v případě neúspěchu žádosti o mezinárodní ochranu pak rovněž nelze na porušení práv vyplývajících z Úmluvy o právech dítěte usuzovat. Skutečnost, že v České republice žadatelé o mezinárodní ochranu nacházejí lepší podmínky pro život svůj a svých dětí, ještě nemůže odůvodňovat kladné vyřízení žádosti.“* Z tohoto závěru tak vyplývá, že samotný návrat žalobce do země původu nemůže být bez dalšího posuzován jako porušení Úmluvy o právech dítěte, a to obzvláště za situace, bude-li návrat žalobce spojen s návratem i zbytku rodiny do země původu. Toto posouzení však bude muset znovu učinit žalovaný s ohledem na nová rozhodnutí o žádostech rodičů a nezletilých sourozenců žalobce.
16. Krajský soud tímto přezkoumal žalované rozhodnutí dle uplatněných žalobních bodů a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná. Krajský soud tak zrušil žalované rozhodnutí pro

vady řízení dle § 78 odst. 1 s.ř.s. spočívající v nedostatečně zjištěném skutkovém stavu, když skutkový stav vyžaduje zásadní doplnění (§76 odst. 1 písm.b) s.ř.s.) a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s.ř.s.). Krajský soud rozhodl o žalobě bez nařízení jednání postupem dle § 51 odst. 1 s.ř.s., když žalovaný s tímto postupem souhlasil (č.l. 31 soudního spisu) a žalobce se k tomuto postupu ve lhůtě nevyjádřil.

17. Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1 s.ř.s., když procesně úspěšný žalobce má právo na náhradu nákladů řízení proti neúspěšnému žalovanému.
18. Žalobci tak krajský soud přiznal náklady právního zastoupení. Při stanovení výše náhrady právního zastoupení postupoval krajský soud dle vyhlášky č. 177/1996 Sb., odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (dále jen „vyhl. č. 177/1996 Sb.“), a přiznal úspěšnému žalobci proti žalovanému tyto náklady:
 - odměna advokáta za 2 úkony právní služby (převzetí a příprava zastoupení, žaloba /§11 odst. 1 písm. a), d) vyhl. č. 177/1996 Sb./) dle § 7 bodu 5. ve spojení s § 9 odst. 4 písm. d) vyhl. č. 177/1996 Sb. ve výši 6 200,- Kč (2 x 3 100 Kč);
 - paušální náhrada hotových výdajů advokáta za 2 úkony právní služby po 300 Kč ve výši 600 Kč (převzetí a příprava zastoupení, žaloba /§ 13 odst. 3 vyhl. č. 177/1996 Sb./).
19. Celkové náklady řízení, které je žalovaný povinen uhradit žalobci, tak činí 6 800 Kč. Platební místo bylo určeno v souladu s ust. § 149 odst. 1 zák. č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu (dále jen „o.s.ř.“), ve spojení s ust. § 64 s.ř.s. Lhůta ke splnění uložené povinnosti byla určena v souladu s ust. § 160 odst. 1 o.s.ř. ve spojení s ust. § 64 s.ř.s.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Pardubice 8. června 2021

JUDr. Jan Dvořák v. r.
samosoudce

Shodu s prvopisem potvrzuje